

KOMITI

Verkko-opiskelun kompetenssit, mitoitus ja tilastointi

VERKKO-OPIKSELUN MITOITUS YMMÄRTÄVÄN
OPPIMISEN MAHDOLLISTAJANA

31.10.2007

Kirsi Keskisärkkä ja Tomi Kontio

www.komiti.fi

Yhteistyöhanke

- Kuopion yliopisto, Turun yliopisto ja Tritonia oppimiskeskus (Vaasan yliopisto, Åbo Akademi i Vasa, Svenska handelshögskolan)
- Toteutetaan vuosina 2006-2007
- Tavoitteena edistää verkko-opiskelun tuottamien
 - kompetenssien,
 - mitoituskäytäntöjen ja
 - tilastointiperusteidenyhdenmukaisempaa käyttöä yliopistojen opetussuunnitelma-työssä, opetuksessa, arvioinnissa ja seurannassa.

Aika

- ➔ on oppimisen laatutekijä ja välttämätön edellytys oppimiselle
- ➔ tarvitaan ennen kaikkea ajattelemiseen
 - ➔ esim. lukeminen, tehtävien tekeminen ja kirjoittaminen ovat ajattelun apuvälineitä
- ➔ ajattelun voi tehdä vain opiskelija itse, joten hän tarvitsee aikaa itsenäiseen työhön
- ➔ opettaja ohjaa opiskelijan työskentelyä ajan avulla
- ➔ opiskelijan ajantarve yksilöllistä, mutta opintoja ei voi mitoittaa yksilöllisesti

Ks. Karjalainen, Alha & Jutila. 2003. Anna aikaa ajatella.

Miksi mitoitetaan?

- ➔ mitoittamisella luodaan oppimisen edellytykset
- ➔ opintojen oikea mitoitus liittyy myös opiskelijan oikeusturvaan ja edunvalvontaan
 - ➔ opintotuki
 - ➔ tutkintojen samanarvoisuus
- ➔ virtuaalisuuden harha
 - ➔ opiskeluun käytettävä aika ei näy lukujärjestyksissä

Mitoittaminen

- ➔ oikean aikamäärän varaamista opiskelijalle
- ➔ ajan tarve riippuu paljon opiskelijan omista valmiuksista, tottumuksista ja tavoitteista
- ➔ mutta myös opetuksen ja ohjauksen laadusta
- ➔ tavoitteena ymmärtävä oppiminen
- ➔ kategorinen arviointivirhe
 - ➔ ajankäytön tarve tulee arvioida oppimiseen vaadittavan ajan perusteella, ei kurssin suorittamiseen käytetyn ajan perusteella

Ks. Karjalainen, Alha & Jutila. 2003. Anna aikaa ajatella.

Mikä verkko-opiskelussa vie aikaa?

- Käytettävät laitteet, oppimisympäristöt ja ohjelmistot
- Työtilojen ja laitteiden saavutettavuus, tekninen käytettävyys
- Tekniset ongelmat (laiteongelmat, verkkoyhteydet jne.)
- Työskentelymuoto ja -tapa
- Ryhmäytyminen
- Verkkotyöskentelyssä tarvittavat vuorovaikutustaidot
- Kirjoittamalla kommunikointi
- Tiedonhaku ja materiaalin löytäminen
- Oman työn aikatauluttaminen

Levänen, K. & Tervonen, S. & Haapaniemi, T. 2005. Verkko-opetuksen tuottamat akateemiset kompetenssit ja mitoitus. Oppimiskeskus. Kuopion yliopisto.

KoMiti-hankkeen aikana saatuja tuloksia (mitoitus) 1/2

- ➔ Mitoitusasioita ei oteta tarpeeksi huomioon verkko-opiskelun suunnittelussa
- ➔ Yhtenäiset mitoituskäytännöt ja –perusteet puuttuvat
 - ➔ Opintojakson opettaja vastaa mitoituksesta
 - ➔ Mitoitus perustuu ”näppituntumaan” ja kokemuksiin ns. perinteisestä luento-opetuksesta-> ohjeita tai suosituksia ei ole
 - ➔ Saman opintojakson laajuus vaihtelee yliopistoittain
 - ➔ Myös tulkinnat opintojaksojen laajuudesta vaihtelevat
 - ➔ Samanlaajuiset opintojaksot eivät ole keskenään yhteismitallisia

Tervonen Sari ja Levänen Kirsi (toim.). 2006. Näkymättömästä näkyvää - Verkko-opiskelun kompetenssit, mitoitus ja tilastointi (KoMiTi) -hankkeen esiselvitys.

KoMiti-hankkeen aikana saatuja tuloksia (mitoitus) 2/2

- ➔ Systemaattista opiskelijoiden ajankäytön seuranta ei tehdä
 - ➔ Opiskelijat kokevat verkko-opiskelun työläänä, mutta opintojaksojen ja verkko-opiskelun erilaisten työmuotojen edellyttämästä todellisesta ajankäytöstä ei ole tietoa
 - ➔ Satunnaista seuranta oppimisalustalta saatavista tunnusluvusta (kirjautumiset, läsnäoloaika verkkoympäristössä) tehdään

Tervonen Sari ja Levänen Kirsi (toim.). 2006. Näkymättömästä näkyvää - Verkko-opiskelun kompetenssit, mitoitus ja tilastointi (KoMiTi) -hankkeen esiselvitys.

Esiselvityksestä opittua 1/2

Verkko-opiskelun erityispiirteet tulee ottaa paremmin huomioon opintojen suunnittelussa ja mitoituksessa

- ➔ Oppimisprosessin läpinäkyväksi tekeminen helpottaa verkko-opiskelun mitoitusta
- ➔ Tarve yhtenäisille mitoitusohjeille ja –suosituksille on todellinen
 - ➔ Opintojen vertailtavuus, yhdenmukaisuus ja hyödynnettävyys yliopistojen välillä
 - ➔ Helpottaa verkko-opiskelun suunnittelua ja toteuttamista
 - ➔ Opintojen kuormittavuusarvio vastaa paremmin todellisuutta

Tervonen Sari ja Levänen Kirsi (toim.). 2006. Näkymättömästä näkyvää - Verkko-opiskelun kompetenssit, mitoitus ja tilastointi (KoMiTi) -hankkeen esiselvitys.

Esiselvityksestä opittua 2/2

- ➔ Opiskelijoiden ajankäytön seurantaan verkko-opintojaksoilla tulee kiinnittää huomiota
 - ➔ Antaa todellista tietoa opintojen ja erilaisten verkko-opiskelun työmuotojen kuormittavuudesta
 - ➔ Helpottaa verkko-opiskelun suunnittelua ja oikeaa mitoitusta
 - ➔ Auttaa opiskelijaa hahmottamaan paremmin, mihin aika verkko-opintojaksoilla kuluu
- ➔ Tervonen Sari ja Levänen Kirsi (toim.). 2006. Näkymättömästä näkyvää - Verkko-opiskelun kompetenssit, mitoitus ja tilastointi (KoMiTi) -hankkeen esiselvitys.
- ➔ Ks. myös Jutila Suvi. 2005. Aina ajoissa?

Verkko-opintojen mitoituskehikko

Siis, mitä opiskelija tekee ?

Orientoituu

Ohjeet
Sisältö, tavoitteet
ja oppimistehtävät
Omat tavoitteet
Aikataulu
Ohjelmistot
Oppimisalusta
Ryhmäytyminen

Rakentaa tietoa

Oppimistehtävät ja keskustelu
Tiedon haku
Oppimateriaaliin perehtyminen
Oleellisen tiedon omaksuminen
Kirjoittaminen
Kurssitovereiden tuotoksiin,
ajatteluun perehtyminen
Palautteen antaminen
Saadun palautteen prosessointi ja
hyödyntäminen

Arvioi

Itsearviointi
Vertaisarviointi
Tentti
Kurssipalaute

➔ mitoituskehikko löytyy suomeksi ja ruotsiksi osoitteesta: www.komiti.fi

Esimerkkejä mitoituskehikon soveltamisesta

- ➔ Lähtökohtana tietty opintojakso ja ennalta määritelty opintopistemäärä
 - ➔ lasketaan, mitä opintopistemäärä tarkoittaa tunneissa
 - ➔ havainnollistetaan opintojaksolla käytettävien työmuotojen jakautuminen ja niiden vaatima aika mitoituskehikon avulla
 - ➔ lähiopetus
 - ➔ verkko-opiskelu
 - ➔ itsenäinen opiskelu
 - ➔ verrataan saatua tulosta opintojakson opintopistemäärään

- ➔ Lähtökohtana opintojakso, jonka opintopistemäärä ei ole ennalta määritelty
 - ➔ suunnitellaan opintojakso ja sillä käytettävät työmuodot
 - ➔ arvioidaan työmuotojen vaatima aika mitoituskehikkoa hyödyntäen
 - ➔ lasketaan opintojakson opintopistemäärä

Mitoituskehikosta poimittua

- ➔ Tiedon haku; oppimistehtävässä opiskelija hakee tietoa oppimistehtävän tekemistä varten
 - ➔ aikasuositus 2 -4 tuntia; jopa 8 -10 tuntia!
 - ➔ huomioitava
 - ➔ opintojakson tavoitteet
 - ➔ opintojakson ydinaines
 - ➔ opiskelijan valmiudet
 - ➔ tiedon haun eri tasot
 - ➔ valmiit linkit
 - ➔ valmis oppimateriaali (materiaalipankki, oppikirja)
 - ➔ itsenäinen tiedon haku ja tuottaminen
 - ➔ materiaalin saatavuus

Opettajien kokemuksia mitoituskehikon soveltamisesta

- ➔ tukea opintojakson eri vaiheiden (orientoituminen, opiskelu, arviointi) suunnitteluun ja mitoitukseen
- ➔ helppo soveltaa omien tarpeiden mukaisesti
- ➔ hyvänä pidettiin sitä, että oppimistehtävien tekemiseen varattavan ajan voi arvioida tehtäväkohtaisesti
- ➔ auttaa myös opettajaa hahmottamaan häneltä vaadittavaa aikaresurssia (esim. tuutorointi)
- ➔ opiskelijoiden ajankäytön ohjaus: tuntimäärät auttoivat opiskelijoita arvioimaan opiskeluun käyttämänsä aikaa
- ➔ hyödynnettävissä myös verkko-opintojen kuormittavuuden arviointiin
- ➔ mitoituskehikkoa toivottiin sähköiseen muotoon

Tuloksia opiskelijoiden ajankäytöstä verkossa:

- ➔ Opiskelijat käyttävät aikaansa verkossa hyvin eri tavoin. Usein ajat ovat alle ohjeellisten aikojen. Tosin seuranta on ulottunut vain kurssin loppuun tai ensimmäiseen tenttiin asti.
- ➔ Tavoitteeksi ei tule asettaa sitä että kaikki käyttävät saman verran aikaa, vaan ajankäytön tulisi olla suhteessa aikaisempiin valmiuksiin ja opintojaksolle asetettuihin tavoitteisiin.
- ➔ Myös sellaisia opiskelijoita, jotka käyttävät opintoihin hyvin paljon aikaa, löydettiin. Kaikenlainen ajankäyttö ei hyödytä opiskelutavoitteiden saavuttamista. Opiskelijoita voidaan ohjata myös vähentämään ajankäyttöään tiettyihin asioihin.
- ➔ KoMiTin pilottikurssien alustavien tulosten mukaan aiemmat opinnot korreloivat opintoihin käytettävän ajan kanssa. Tulosten mukaan ne opiskelijat joilla on aiempaa koulutusta enemmän, käyttävät opintoihinsa muita enemmän aikaa.

...tuloksia ajankäytöstä:

- ➔ Mitä enemmän opiskelijat tekivät tietohakuja, sitä paremmin he menestyivät opintojakson arvioinnissa.
- ➔ Mitä enemmän opiskelijat käyttivät aikaa tentin lukemiseen, sitä paremmin he menestyvät siinä.
- ➔ Sellaiset opiskelijat joilla on aiempaa enemmän koulutusta mutta jotka eivät käytä muita enemmän aikaa tentin lukemiseen eivät menesty tentissä sen paremmin kuin muutkaan.
- ➔ Tenttikysymykset eivät välttämättä korreloi muiden verkko-opetuksen tehtävien kanssa.
- ➔ Ajankäytönseurannan avulla opettaja saa tietoa siitä, missä vaiheessa kurssin keskeyttäneet opiskelijat putoavat kurssilta.

Aada&Aaron

Aada

- opintojaksokohtainen verkko-opetuksen suunnittelun väline

Aaron

- opintojaksokohtainen verkko-opiskelun mitoituksen ja ajankäytön raportoinnin väline

Miksi käyttää Aada&Aaronia?

- ➔ Helpottaa opetussuunnitelmatyötä
- ➔ Auttaa opiskelijoita tunnistamaan omaa osaamistaan
- ➔ Tekee näkyväksi verkko-opiskeluun kuluvaan aikaan ja sen kuormittavuutta
- ➔ Auttaa arvioimaan ja kehittämään opetusta

Aada & Aaron

Verkko-opetuksen suunnittelun väline Ajankäytön raportoinnin väline

Omat opintojaksot - Kasvatustieteen perusteet

Omat opintojaksot >> Sirpan opintojakso >> Laadi tavoitelauseet opintojaksolle

Asetukset

- Asetukset
- Kurssin opettajat
- Kurssin lisääminen
- Opetussuunnitelmateksti

Aada

- Tavoitelauseet
- Kompetenssit
- Yhteenveto

Aaron

- Työmuotojen määrittely
- Orientoituminen
- Tiedon rakentuminen
- Arviointi

Raportit

- Ajankäytön seuranta

Aaron

Mitoituksen ja ajankäytön
raportoinnin väline

Olet kirjautunut nimellä Sirpa Lehti (kirjautu ulos)

Omat opintojaksot - Kasvatustieteen perusteet

Apua!

Omat opintojaksot >> Sirpan opintojakso >> Laadi tavoitelauseet opintojaksolle

Aaron

- Työmuodot ja mitoitus
- Orientoituminen
- Tiedon rakentuminen
- Arviointi
- Ajankäytön raportit

Julkaisut

Tervonen Sari ja Levänen Kirsi (toim.)

Näkymättömästä näkyvää - Verkko-opiskelun kompetenssit, mitoitus ja tilastointi (KoMiTi) -hankkeen esiselvitys. 2006.

www.komiti.fi

Levänen, Tervonen, Suhonen & Stigell:

Verkko-opintojen mitoituksen arviointi.

Korkeakoulujen arviointineuvosto. 11/2006.

<http://www.kka.fi/julkaisut.lasso>

Tulossa marraskuussa 2007

Tervonen & Keskisärkkä (toim.) 2007.

Taitoja, tiimalaseja ja tilastoja

-käsikirja kompetenssien, mitoituksen ja tilastoinnin suunnitteluun ja seurantaan verkko-opiskelussa.

➔ Julkaisu löytyy marraskuun lopussa PDF-muodossa osoitteesta www.komiti.fi

Lisätietoja

→ www.komiti.fi

→ tai KoMiTi –hankeryhmä:

- projektikoordinaattori Sari Tervonen (at) uku.fi
- suunnittelija Kirsi Keskisärkkä (at) uku.fi (mitoitus)
- suunnittelija Tuire Palonen (at) utu.fi (kompetenssit)
- suunnittelija Katri Rintamäki (at) tritonia.fi (tilastointi)

- Aada&Aaron: Tomi Kontio (at) uku.fi